

РЕШЕНИЕ

№ 6686

гр. София, 10.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 48 състав,
в публично заседание на 24.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калина Пецова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **4928** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).
Делото е образувано в АССГ след изпращането му от ВАС с Определение № 5115/30.05.2022г. по АД 4562/2022г. по описа на ВАС, с което е прието, че делото е родово подсъдно на настоящия съд, с оглед което е прекратено и изпратено по подсъдност.
Образувано е по жалба на „Гълывеър“ ЕООД,[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], ул. П. П.“ №44 представлявано от управителя Г. К. против Заповед №РД-08-199/05.05.2022 г. на Министъра на транспорта и съобщенията за одобрение за предоставянето на безвъзмездни средства в общ размер на 56 039 291, 04 лева на допустимите кандидати и отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на недопустимите кандидати по Схема SA.100321(2022/N).В т. IV от процесната заповед е допуснато предварително изпълнение, която е отделно и самостоятелно оспорена с жалба от 06.05.2022г., приобщена по делото.
Към делото е присъединено и административно дело № 4934/2022г. по описа на АССГ, което също е изпратено по подсъдност от ВАС след прекратяване на административно дело № 4563/2022г. на АССГ, второ отделение, 24-ти състав, с Определение № 4587/08.06.2022г. Същото е по жалба от „Алк“ АД срещу същата Заповед №РД-08-199 от 05.05.2022г. на Министъра на транспорта. И по това дело е направено нарочно искане за спиране на допуснатото в т. IV от Заповедта предварително изпълнение. Мотивите на искането са, че е налице оспорване на

Постановление на Министерски съвет №51 от 13.04.2022г., с което е допълнено Постановление на Министерски съвет №454/2021г. Считат, че с допуснатото изпълнение на заповедта може да бъде увреден фиска на страната.

В съпроводителното писмо, препратено от органа – Министър на транспорта е изложено становище за неоснователност на подадените жалби и молби за спиране на допуснатото от органа предварително изпълнение.

С Определение № 4595/08.06.2022г., постановено по делото, е отказано спиране на допуснатото предварително изпълнение, по мотиви, изложени в същото. Последното е влязло в сила като неоспорено от страните.

С жалбата на „Гъливеър“ ЕООД се иска отмяна на оспорената заповед при следните съображения:

Конкретните оплаквания са следните: Заповедта е незаконосъобразна, тъй като е приета въз основа на незаконосъобразни подзаконови административни актове – две постановления на МС - № 454/2021г. и № 51/2022г. и в частност на възприетите с тях правила за предоставяне на помощта. Като съществени процесуални нарушения се изтъкват обстоятелствата, че министърът не е оповестил започването на производство по издаване на оспорения акт – нарушение на чл. 26 от АПК; нарушен е чл. 35 от АПК, доколкото не били изяснени релевантните факти и не били обсъдени предложенията и възраженията на страните, не били съобразени правилата на ЕС за предоставяне на помощи и ЗДП и в частност принципа за прозрачност.

Считат, че неправилно е възприето автоматично изискването за спад в оборота за мярката по т. 3.1. от Временната рамка, без такова изискване да съществува в самата рамка, което е довело до облагодетелстване на дружества за разходи към 2019г. – преди възникване на пандемията. Считат, че последното води до неравно третиране на участниците на пазара, без за това да е налице икономическо или друго основание.

Видно било от Писмо С/2022/1796 от 17.03.2022г., че ЕК била разгледала единствено критерият за притежание на български лиценз, като счита, че останалите критерии следва да бъдат проведени в настоящото производство.

Не бил засегнат и въпросът относно разпределението на останалите суми, постъпили по сметка на М., както и данни дали някои от кандидатите вече са подпомагани.

По тези подробно развити съображения се иска отмяна на оспорената заповед и присъждане на направените по делото разноски, за които представят списък. В открито съдебно заседание чрез процесуален представител адв. М. жалбата се поддържа. Депозирани са подробни писмени бележки.

С жалбата на другия жалбоподател „Алк“ АД се твърди следното: Заповедта е

издадена въз основа на невлезли в сила Постановления на Министерски съвет, а именно - № 51/13.04.2022г. и №454/2021г. Сочат, че е образувано и висящо съдебно производство пред ВАС по оспорване на посочените Постановления на Министерски съвет, поради което заповедта се явява издадена без валидно правно основание. При предоставяне на помощта не са заложени ясни и точни критерии. Намират за недопустимо същите да бъдат заложени като временна мярка за държавна помощ, която има за цел покриване на публични задължения. В основата си мярката има за цел покриване задълженията на авиокомпаниите към банки, респ. по договорите за оперативен лизинг на въздухоплавателните средства преди настъпване на пандемията. Считат, че по този начин незаконосъобразно ще бъдат покрити задължения към фиска, които нямат общо с пандемията.

В проведеното съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. М., който поддържа жалбата.

Ответникът - Министър на транспорта и съобщенията се представлява от юрк Й. с редовно пълномощно. Оспорва жалбите и намира същите за недопустими, алтернативно за неоснователни. Поддържа депозираното писмено становище, изложено в съпроводителното писмо за представяне на жалбите и преписката. Моли заповедта да бъде потвърдена, като претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на договорения адвокатски хонорар на жалбоподателя „Гъливеър“ ЕООД.

Съдът приема жалбите за допустими, както следва:

С оспорената Заповед жалбоподателят „Гъливеър“ ЕООД е приет за недопустим кандидат, с оглед което е отказана помощта, за която е кандидатствал и актът се явява изцяло неблагоприятен за него. Жалбата е подадена и в срок.

По отношение на втория жалбоподател „Алк“ АД съдът приема, че жалбата е допустима за разликата от заявената спрямо одобрената сума за държавна помощ, а именно: заявената от кандидата сума за държавна помощ е в размер на 3 866 029.72 лева, а одобрената редуцирана сума възлиза на 345 900 лева, с оглед което е налице правен интерес за разликата от неодобреното заявление в размер 3 520 129.72 лева.

Съдът намира жалбите за неоснователни, като съобрази следното:

В настоящия случай издадената от Министъра на транспорта и съобщенията заповед е в изпълнение на чл. 1, чл. 1а и § 2 от Постановление № 454 на Министерския съвет от

2021 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на транспорта и съобщенията за 2021 г. (обн., ДВ, бр. 110 от 2021 г., доп., бр. 31 от 2022 г.) и т. 2.3 от Приложението към Постановление № 454 на Министерския съвет от 2021 г., § 3, ал.3 от Преходните и заключителните разпоредби на Постановление № 51 на Министерския съвет от 13 април 2022 г. за допълнение на Постановление № 454 на Министерския съвет от 2021 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на транспорта и съобщенията за 2021 г. (обн., ДВ, бр. 31 от 2022 г.), чл. 60, чл. 132, ал. 2, т. 2 и чл. 149, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс, Решение С(2022)1796 от 17.03.2022 г. по дело SA. 100321 (2022/N) от Европейската комисия относно съвместимостта на помощта с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква „б“ от Договора за функционирането на Европейския съюз.

В чл. 109 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2021г. е предвидено предоставянето на държавни средства в общ размер до 60 000 000 лева на въздушните превозвачи с оперативен лиценз на превозвач на Общността с разрешение за превоз на пътници, издадено от Главния директор на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“. Ал. 2 от разпоредбата предвижда, че средствата се предоставят за погасяване на публични задължения, задължения към банки и задължения по договори за оперативен лизинг на въздухоплавателни средства, текущо дължими към 31.12.2019г. в размер на не повече от 20 на сто върху оборота от реализирани чартърни програми и наем на самолети за 2019г. В чл. 109, ал.3 е посочено, че средствата се предоставят при условия и по реда съгласно чл. 109, ал.2, определени от МС по предложение на Министъра на транспорта и съобщенията.

Предоставянето на средствата е одобрено от ЕК Решение С(2022)1796 от 17.03.2022 г. по дело SA. 100321 (2022/N) от Европейската комисия относно съвместимостта на помощта с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква „б“ от Договора за функционирането на Европейския съюз.

В изпълнение на Закона за държавния бюджет за 2021г., Решението на Европейската комисия, ПМС 454/2021г. на МС е допълнено с ПМС 51/2022г., като бюджетът на Министерство на транспорта е допълнен с 60 000 000 лева за отпускане на държавни помощи в авиосектора.

На основание т.б, б. „б“ от Приложението към ПМС 454/2021г., Министърът на транспорта и съобщенията е одобрил Ред за подаване, разглеждане и преценка за допустимост на заявленията за кандидатстване на въздушните превозвачи за получаване на безвъзмездни средства от Държавата №ПРР-2/14.04.2022г.

В изпълнение на така проведената процедура, е издадена оспорената заповед, с която се предоставя одобрената от ЕК държавна помощ за определени кандидати, като същата се редуцира съобразно с установената нормативна рамка, и същевременно се отказва такава на едното от дружествата – жалбоподатели.

Със заповедта се одобрява изплащането на безвъзмездни средства в общ размер на 56 039 291,04 (петдесет и шест милиона тридесет и девет хиляди и двеста деветдесет и един лева и четири стотинки) лева на допустимите кандидати, след извършен от оценителната комисия, назначена със Заповед № РД-08-179/20.04.2022 г. на министъра на транспорта и съобщенията, подбор (оценка за административно съответствие и допустимост) на заявленията за кандидатстване по Схема SA. 100321 (2022/N) за предоставяне от държавата на безвъзмездни средства на въздушните превозвачи с оперативен лиценз на превозвач на Общността с разрешение за превоз на пътници, издаден от главния директор на Главна дирекция „Гражданска

въздухоплавателна администрация“, съгласно Приложение № 1.

С нея обаче се и отказва предоставянето на безвъзмездна финансова помощ на недопустимите кандидати, съгласно Приложение № 2.

Министърът на транспорта и съобщенията действа като „администратор“ на държавни помощи и по своята същност тази му дейност не попада в категорията актове, които са израз на политическа концепция за управление, както по смисъла на чл. 9 от Закона за държавните помощи. Това е лице, което предоставя или управлява, включително разработва държавна помощ или минимална помощ, освен когато в закон е предвидено друго. Когато държавната помощ или минималната помощ се предоставя с акт на Министерския съвет, администратор на помощта е министърът или друг публичен орган, който е отговорен за изпълнението на съответната държавна политика в сектора, в който помощта се предоставя, както е в настоящата хипотеза.

С оглед изложеното, актът е издаден от компетентен орган, предвид определения администратор на помощта, в предвидената от закона форма – писмена с посочване на правни и фактически основания за издаването му и при липса на съществени процесуални нарушения. Не се споделят възраженията в тази връзка от страна на жалбоподателите. Производството по издаване на заповедта е започнало по повод на подадени заявления от жалбоподателите, а не по инициатива на административния орган. Нормата на чл. 26 от АПК изключва заявителите от кръга на лицата, които административният орган следва да уведоми за започване на производството. Извън това, видно от данните по делото, налице е обявление от 14.04.2022г. на сайта на М.. Видно е, че и двамата жалбоподатели редовно са участвали в производството по свое заявление, с оглед което следва, че редовно и своевременно са узнали за него и условията за участие. Възражението, че актът е издаден без да са установени относими факти и обстоятелства и без да се вземат предвид становището и възраженията на жалбоподателя, посочено като нарушение на чл. 35 от АПК, съдът също приема за неоснователно. От фактическа страна актът е основан изцяло на подадените от жалбоподателите данни. Те са възприети напълно от страна на административния орган, без каквато и да било корекция. Няма оспорване на размера на оборота, който е деклариран и от двамата жалбоподатели, като спорът се свежда до приложимите норми на оспорените ПМС-та, съответно тяхната правилност. Не е налице спор по данните от фактическа страна относно реализирани обороти за относимите периоди.

Противно на изложеното в жалбите, съдът намира, че процедурата е спазена.

Назначена е оценителна комисия, приети и разгледани са 11 броя заявления по реда на

подаването им. При констатиране на неточности в заявленията, са изпратени указания за отстраняването им. Комисията е изготвила подробен доклад с предложения до Министъра на транспорта и съобщенията за издаване на административния акт по одобряване на помощите. Приложение към него и преписката са формуляри /оценителни протоколи/ за всеки един от кандидатите по образец , съгласно чл. 12 от реда за подаване , разглеждане и преценка заявленията на кандидатите за предоставяне на безвъзмездни средства от Държавата на въздушни превозвачи с оперативен лиценз на превозвач на Общността с разрешение за превоз на пътници, издаден от Главния директор на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“.

В този смисъл няма спор по фактите, а по приложимостта на критериите, одобрени Постановление № 454 на Министерския съвет от 2021 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на транспорта и съобщенията за 2021 г. (обн., ДВ, бр. 110 от 2021 г., доп., бр. 31 от 2022 г.) и т. 2.3 от Приложението към Постановление № 454 на Министерския съвет от 2021 г., § 3, ал.3 от Преходните и заключителните разпоредби на Постановление № 51 на Министерския съвет от 13 април 2022 г. за допълнение на Постановление № 454 на Министерския съвет от 2021 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на транспорта и съобщенията за 2021 г. (обн., ДВ, бр. 31 от 2022 г.), както и на Решение С (2022)1796 от 17.03.2022г. по дело S.A100321 (2022N) на Европейската комисия относно съвместимостта на помощта с вътрешния пазар въз основа на чл. 107, §3, б. „б“ от Договора за функциониране на Европейския съюз.

По делото се установиха последващо настъпили факти и обстоятелства, които съдът ще изложи за пълнота, без да са предмет на производството. С оглед на наличието на остатък от средствата, предоставени по мярката, по инициатива на България е предприета процедура по изменение на Решението на Европейската комисия за одобряване на помощта и е издадено последващо Решение С / 2022/ 4450 от 27.06.2022г. по дело SA.10369 / 2022 N/. В изпълнение на това решение и в съответствие с Постановление № 133/2022г. на Министерски съвет за изменение и допълнение на ПМС 454/2021г. е издадена Заповед № РД-08-326/27.06.2022г. на Министъра на транспорта и съобщенията, с която на „Гъливеър“ ЕООД е отпусната

като държавна помощ сумата от 569 800 лева, която не е предмет на настоящото производство.

Съгласно т. 2.1 от Приложение 1а към ПМС 454/2021г., изм. и доп. с ПМС 51/2022г., предприятия, които са претърпели спад в оборота под 30 % между 01.03.2020г. – 31.12.2021г. в сравнение със същия период на 2019г. могат да кандидатстват за безвъзмездни средства по обща номинална стойност от 2, 3 млн евро на предприятие. Тази подкрепа по мярката е предназначена да отговори на изискванията, заложи в т.3.1 от временната рамка.

С Решението на Европейската комисия тези критерии, възпроизведени в ПМС 51/2022г. е прието, че с така заложените критерии мярката отговаря напълно на временната рамка.

Съобразявайки разпоредбата на §3, ал.3 към ПЗР на същия акт, съдът приема, че правилно и законосъобразно са приложени действащите критерии от страна на оценителната комисия, утвърдени като резултат с оспорената заповед. Съгласно т.2.3. от Приложение към чл.1а от ПМС №454/2021г., §3, ал.3 от ПЗР към ПМС 51/2022г. за изменение на ПМС 454/2021г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на М., т.2.3. от Приложението към чл. 1а относно наличието на спад в оборота не се прилага при получаване на положително становище от Европейската комисия относно съвместимостта на помощта с вътрешния пазар въз основа на член 107, §3б.“б“ от ДФЕС. Към момента на издаване на процесната заповед, относно „Гъливеър“ ЕООД не е налице такова решение, поради което визираната точка, изискваща спад в оборота, се прилага. Дружеството не спори, че такъв не е имало във визирания период, в каквато посока са и декларираниите и заявени данни. Спорът е относно правилността и целесъобразността на така установените критерии с визираните ПМС-та.

Съдът не може да осъществява инцидентен съдебен контрол върху същите, а актовете по висящите съдебни производства пред ВАС ще дадат отговори на тези възражения. За нуждите на настоящото дело последното е ирелевантно, предвид характера на оспорените постановления – нормативни административни актове и предвидената

липса на обратно действие при отмяната им, която е за в бъдеще / чл. 195 от АПК/, както и при съобразяване с нормата на чл. 142, ал.1 от АПК, която задължава съдът да разгледа акта, съобразявайки действащата нормативна база към момента на издаването му.

Именно това ограничение е впоследствие / след издаване на процесния акт/ е предвидено да отпадне с поисканата нотификация от страна на България до ЕК, по повод което е изменена мярката за държавна помощ с Решение С /2022/4450 / л. 49-51 по делото/, като със същото е предвидено да се измени вида подкрепа, предоставена по първоначалната мярка в раздел 3.1 от Временната рамка. С поисканото и одобрено изменени е предвидено и превозвачи, претърпели загуби през 2020г. – 2021г. в резултат на Ковид пандемията да могат да получат помощ по мярката и ако са претърпели спад в оборота за посочените периоди под 30 % спрямо 2019г. При анализ на нотификационното решение на ЕК, съдът не може да изведе друг извод, освен, че и самата Европейска комисия е тълкувала приложимите мерки в насока за недопустимост на кандидатите по първоначалното решение при липса на спад в оборота над 30 % и именно последното е разрешила като изменена мярка. На основание това изменение е издадена и последваща Заповед на Министъра на транспорта и съобщенията, с която на „Гъливеър“ ЕООД е предоставена помощ по тази мярка.

Съдът намира, че последващо издадената заповед не отменя правният интерес на дружеството да оспори настоящата, в каквато насока е налице изявление от процесуалния представител на ответника, тъй като при евентуална отмяна на настоящата заповед, за дружеството би възникнало право на обезщетение. Макар и да са усвоили сумата, която Министърът

на транспорта и съобщенията е одобрил като помощ, то последното се е реализирало от друга и различна заповед, в отделно административно производство и при променено нормативно основание, с оглед последвалата нотификация от страна на ЕК и ПМС №133/2022г.

По отношение на жалбата на „Алк“ АД съдът намира следното: Същата отново се явява неоснователна. В случая, с оспорената Заповед на дружеството е одобрено изплащането на държавна помощ в размер на 345 900 лева.

В този смисъл, напълно неоснователни остават твърденията, че така предвидената помощ, съобразно с установените критерии, не държи сметка за затрудненията във връзка с Ковид пандемията. Напротив, именно заложеният критерий за спад в оборота за периода 01.03.2020г. 31.12.2021г. , който е най-активният период на пандемията, съпоставен с оборота от предходната 2019г., търси връзката на затрудненото финансово състояние на кандидатите именно вследствие обявената пандемична обстановка.

Както вече се посочи, съгласно т.3.2 от „Условия и ред за предоставяне на помощта“, безвъзмездните средства, които може да получи едно предприятие за погасяване на публични задължения, задължения към банки и задължения по договори за оперативен лизинг на въздухоплавателни средства, текущо дължими към 31 декември 2019 г., и за покриване на непокрити фиксирани разходи, направени през периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2021 г., които не могат да надвишават 30 на сто от непокритите фиксирани разходи, с изключение на микро- и малките предприятия (по смисъла на приложение I към Общия регламент за групово освобождаване), при които размерът на помощта не може да

надвишава 60 на сто от непокритите фиксирани разходи, не могат да надвишават 20 на сто от оборота от реализирани чартърни програми и наем на самолети за 2019 г., за съответното предприятие. Таванът от „20 процента на помощта от размера на оборота от реализирани чартърни програми и наем на самолети за 2019 г.“ е параметър, при условието на който е дадено положителното становище на ЕК за предоставяне на помощта. В процесния случай декларираният оборот от дружеството / нетни приходи от продажба/ за 2020г., считано от 01.03. и за 2021г.е 3 069 912 лева и съответно 10 644 810 лева. Загубата от ОПР за периода 01.03.2020г. до 31.12.2020г.е 894 000 лева, а за 2021г. – 259 000 лева. Размерът на безвъзмездните средства е служебно редуциран до размера на непокритите фиксирани разходи. Приложена е формулата, въведена с Правилата на М. и е отчетено получаването на предходна помощ, с оглед което е изведен размерът на предоставената сума. Няма спор, и от страна на жалбоподателя, че данните, използвани от органа, са тези, които той е предоставил със заявлението си. Не се спори и относно начина на изчисляване на средствата.

Спорът е относно нормативно установените правила за това изчисляване, които са въведени с ПМС 454/2021г., ПМС 51/2022г. и са уточнени с приетия Ред от Министъра на транспорта и съобщенията.

Съдът вече заяви становище за невъзможност за осъществяване на инцидентен съдебен контрол върху същите, както и за неотносимостта им, вкл. на оспорването им към настоящото производство към този момент, предвид ефектът на евентуално съдебно отменително решение във времето, а именно – занапред.

С оглед това, по аналогични на горните съображения, съдът приема, че

актът на Министъра на транспорта и съобщенията е издаден в съответствие и при прилагане на действащите нормативни правила на националното и европейското законодателство.

С оглед изхода на спора следва да се постави на обсъждане претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Съгласно чл. 143, ал.3 от АПК, когато съдът отхвърли оспорването или прекрати производството, ответникът има право на разноски, освен ако с поведението си е дал повод за завеждане на делото, включително юрисконсултско възнаграждение, определено съгласно чл. 37 от Закона за правната помощ. Съгласно чл. 37, ал.1 от ЗПП, заплащането на правната помощ е съобразно вида и количеството на извършената дейност и се определя в наредба на Министерския съвет по предложение на НБПП. Съгласно чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, по административни дела с материален интерес възнаграждението е от 100 до 360 лв. При тези обстоятелства, съдът приема, че размерът на възнаграждението следва да бъде определено в максималния допустим размер, а именно 360лв за всеки от жалбоподателите. Последното следва от възникването на задължения за всеки един от тях да понесе разноски за образуваните производства, въпреки общото им разглеждане в рамките на настоящото дело.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 143, ал. 3 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Гъливеър“ ЕООД,[ЕИК] против Заповед №РД-08-199/05.05.2022 г. на Министъра на транспорта и съобщенията за одобрение за предоставянето на безвъзмездни средства в общ размер на 56 039 291, 04 лева на допустимите кандидати и отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на недопустимите кандидати по Схема

SA.100321(2022/N).

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Алк“ АД срещу Заповед №РД-08-199 от 05.05.2022г. на Министъра на транспорта и съобщенията за одобрение за предоставянето на безвъзмездни средства в общ размер на 56 039 291, 04 лева на допустимите кандидати и отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на недопустимите кандидати по Схема SA.100321(2022/N).

ОСЪЖДА „Алк“ АД и „Гъливеър“ ЕООД да заплатят всеки по 360 /триста и шестдесет/ лева в полза на Министерство на транспорта и съобщенията.

Решението подлежи на оспорване пред ВАС в 14-дневен срок от връчването му на страните.

Преписи от решението да се изпратят на страните.

СЪДИЯ: